

Kolarin kunta

Isopalontie 2

95900 Kolari

11.6.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PI 29

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@minedu.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Kolarin perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on antaa oppilaille valmiudet edetä toisen asteen opintoihin siten, että tutkintovaatimuksissa oleva osaaminen toteutuu ja opiskelijat suorittavat opintonsa loppuun saakka. Kolarin perusopetuksesta hakeudutaan toisen asteen opintoihin vuosittain lähes 100 prosenttisesti. Kolarin omaan lukioon ikäluokasta hakeutuu noin puolet ja toinen puoli suuntautuu toisen asteen ammatilliseen koulutukseen. Opinto-ohjauksen ja erityisopetuksen tuella hieman heikommatkin lukio-opiskelijat saavuttavat omassa lukiossa lukio-opetuksen oppimäärän ja tavoitteet. Olennaista on mahdollisuus saada riittävää tukea opintoihin mahdollisimman pian oppimisvaikeuksien ilmentyessä. Kolarissa, kuten muuallakin Lapissa, toisen asteen ammatilliset opinnot vaativat usein matkustamista tai jo varhaisessa vaiheessa kotoa pois muuttamista.

Oppivelvollisuuden laajentamisella ja opintojen maksuttomuudella on luonnollisesti monia positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden ja perheidensä elämään. On kuitenkin huomioitava, että parhaan tuen myöhemmissä opinnoissa edistymiseen tuo esi- ja perusopetuksessa annettu varhainen tuki oppimisvaikeuksiin.

Oppivelvollisuuden laajentaminen tulee kokonaisuudessaan rahoittaa siten, että kuntien saama valtionosuus kattaa toteutuvat kustannukset täysimääräisesti. Kunnille mahdollisesti tulevia opiskelijakohtaisia kustannuksia tulee arvioida uudelleen tai uudistusta ei tule toteuttaa. Lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmaa tulee lisätä ja kiinnittää huomiota

kokonaisuuteen siten, että esityksen vaikutuksia pohditaan myös koulutuksen järjestäjän koko toiminnan näkökulmasta. On tärkeää ennakoida sitä, että valtion rahoitus oppivelvollisuuden laajentamiseen tulevaisuudessa vähenisi.

Kunnan talouden näkökulmasta on välttämätöntä, että resurssit käytetään mahdollisimman tehokkaasti juuri niihin palveluihin, jotka ovat välttämättömiä ja kohdistuvat niihin oppilaisiin, jotka ovat vaarassa syrjäytyä ja pudota opintojen ulkopuolelle. Toisen asteen maksuttoman koulutuksen kustannukset kohdistuisivat kaikkiin ikäluokan opiskelijoihin eli myös niihin, joiden opinnot eivät ole vaarassa keskeytyä.

Muun muassa oppimateriaalien ja opiskeluun liittyvien välineiden kustannukset aiheuttaisivat taloudellista rasitetta kunnille. Pitkällä aikavälillä on mahdollista, että uudet lisäkustannukset vaikuttaisivat kuntien perusopetukseen kohdentamaan rahoitukseen. Tällä olisi laajemmat ja pitkäkestoisemmat haittavaikutukset koulujen perustehtävän hoitamiselle kuin oppivelvollisuuden pidentämisestä saadut hyödyt.

Valtakunnallisesti koulutuksen rahoitukseen on kohdistunut viime vuosina merkittäviä leikkauksia, joiden kohteena on ollut erityisesti toisen asteen ammatillinen peruskoulutus. On pohdittava tarkkaan, voidaanko oppivelvollisuuden pidentämisellä korjata koulutuspalveluiden resurssien heikentymistä. Lisäksi Korona-viruksen aiheuttamat kustannusvaikutukset aiheuttavat niin suuren epävarmuuden kunnan taloudelle, että lisävelvoitteita tulee harkita tarkasti.

Oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Aikataulu on varsin tiukka ja tämä tulee ottaa huomioon myös opetuksenjärjestäjän kannalta.